

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 2013

ΜΑΘΗΜΑ: Ιστορία

ΤΑΞΗ: Α΄

ΒΑΘΜΟΣ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 5. 6. 2013

ΥΠΟΓΡ. ΚΑΘ/ΤΗ:

ΧΡΟΝΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 2 ώρες

ΕΠΩΝΥΜΟ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ.....Τμήμα.....Αρ.....

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από 5 σελίδες.
Όλες οι ερωτήσεις να απαντηθούν στα φύλλα εξέτασης.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ Να απαντήσεις **υποχρεωτικά και τις δύο (2)** ερωτήσεις.

- 1.** Να συσχετίσεις τους όρους της Στήλης Α΄ με αυτούς της Στήλης Β΄, γράφοντας στα φύλλα εξέτασής σου τα κεφαλαία γράμματα της Στήλης Α΄ και δίπλα από το κάθε γράμμα τον αντίστοιχο αριθμό της Στήλης Β΄. (Μον. 2)

Προσοχή: Στη Στήλη Β΄ περισεύει ένας όρος.

Στήλη Α΄

- A. Σουμέριοι
B. Κύπρος
Γ. Αίγυπτος
Δ. Μακεδόνες

Στήλη Β΄

1. Σάρισα
2. Φαραώ
3. Ονήσιλος
4. Μίνωας
5. Τροχός

- 2.** Να προσδιορίσεις αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας στα φύλλα εξέτασής σου τη λέξη « **ΣΩΣΤΟ** » ή « **ΛΑΘΟΣ** » δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση. (Μον. 2)

1. Στην παλαιολιθική εποχή ο άνθρωπος είχε μόνιμη εγκατάσταση.
2. Οι λαοί της Μεσοποταμίας χρησιμοποιούσαν τη σφηνοειδή γραφή.
3. Τα μαρμάρινα ειδώλια είναι το κυριότερο δημιούργημα του Κυκλαδικού πολιτισμού.
4. Οι Μυκηναίοι έθαβαν τους βασιλιάδες τους σε εντυπωσιακούς θολωτούς τάφους.
5. Στον νεολιθικό οικισμό της Χοιροκοιτίας τα σπίτια ήταν κυκλικά.
6. Ο Δράκοντας ήταν ο νομοθέτης που εφάρμοσε τη « **σεισάχθεια** »
7. Οι κούροι και οι κόρες ήταν έργα τέχνης του Μινωικού πολιτισμού.
8. Οι Μυκηναίοι δεν είχαν καμία σχέση με την Κύπρο και τους κατοίκους της.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Από τις τρεις (3) ερωτήσεις να απαντήσεις **ΜΟΝΟ στις δύο (2)**.

Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με τρεις (3) μονάδες.

Προσοχή: να απαντήσεις σε όλα τα μέρη, **α ,β και γ**, των ερωτήσεων που θα επιλέξεις.

1. Να εξηγήσεις με συντομία τα πιο κάτω:

- α) **Κυκλώπεια τείχη** (ποιοι και πού τα έκτιζαν; χαρακτηριστικά) (μον. 1)
- β) **Οστρακισμός** (τι ήταν; ποιος και γιατί τον καθιέρωσε ;) (μον. 1)
- γ) **Μελανόμορφα και Ερυθρόμορφα αγγεία** (περιγραφή) (μον. 1)

2. Οι Έλληνες κατά τον Β΄ ελληνικό αποικισμό (8^{ος} - 6^{ος} αι. π .Χ) απλώθηκαν σχεδόν σε όλη τη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο.

Να γράψεις **τρία αίτια** και **τρεις συνέπειες** (αποτελέσματα) του Β΄ Ελληνικού αποικισμού. (Μον.3)

3. Η ιστορία ονόμασε τον Αλέξανδρο “**Μέγα**”. Να δικαιολογήσεις αυτόν τον χαρακτηρισμό εξηγώντας **τρία (3)** επιχειρήματα, τα οποία να στηρίζονται στο έργο και τη δράση του Αλέξανδρου. (Μον. 3)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Από τις τρεις (3) ερωτήσεις να απαντήσεις **ΜΟΝΟ στις δύο (2)**.

Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με τρεις (3) μονάδες.

Προσοχή: να απαντήσεις σε όλα τα μέρη, **α και β**, των ερωτήσεων που θα επιλέξεις.

1. Να περιγράψεις τις πιο κάτω εικόνες (α, β) και να εξηγήσεις πώς αυτές συνδέονται με τη θρησκεία του Μινωικού πολιτισμού.

(Μον. 3)

α

β

2. Να μελετήσεις προσεκτικά τις δύο πηγές που ακολουθούν και με βάση τις ιστορικές σου γνώσεις να απαντήσεις τα ερωτήματα α και β που ακολουθούν:

α. Να εντοπίσεις και να γράψεις με δικά σου λόγια **τέσσερις (4)** πληροφορίες για την αγωγή των αγοριών στην αρχαία Σπάρτη. (Μον. 2)

β. Ποιος ήταν ο σκοπός της αγωγής των αγοριών και ποιος των κοριτσιών; (Μον. 1)

« Ο Λυκούργος δεν όρισε για τα παιδιά δασκάλους αγορασμένους ή έμμισθους, ούτε μπορούσε ο καθένας να μεγαλώνει και να μορφώνει το γιο του όπως ήθελε, αλλά τους έπαιρνε όλους ο ίδιος αμέσως μόλις γίνονταν επτά χρονών και τους κατέτασσε σε «αγέλες» και συνταιριάζοντας τους συντροφικά, τους συνήθιζε να παίζουν και να περνούν τον καιρό τους ομαδικά... Γράμματα μάθαιναν όσα τους ήταν αναγκαία.»

Πλούταρχος, Λυκούργος, 16,19. Μτφρ. Μ.Γ Μερακλή

« Η Σπάρτη λοιπόν, ήταν ένα στρατόπεδο, όπου ύψιστο αντικειμενικό σκοπό της ζωής του είχε ο καθένας να είναι σε κάθε στιγμή έτοιμος να πολεμήσει με τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα για την πόλη του. Ο σκοπός κάθε νόμου ήταν να διαμορφώσει καλούς στρατιώτες. Η χλιδή στην ιδιωτική ζωή απαγορευόταν αυστηρά και η σπαρτιατική λιτότητα έγινε παροιμιώδης.»

J. B. Bury - Russell Meeiggs, Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδος

3. Να μελετήσεις προσεκτικά την πιο κάτω πηγή και με βάση τις ιστορικές σου γνώσεις να απαντήσεις τα ερωτήματα α και β που ακολουθούν:

α) Να αναφέρεις ονομαστικά **δύο (2)** μάχες (στη στεριά ή στη θάλασσα), οι οποίες έγιναν μεταξύ Ελλήνων και Περσών και να γράψεις τον **αρχηγό των Ελλήνων** σε κάθε μάχη. (Μον. 1)

β) Να εξηγήσεις **τέσσερις (4)** συνέπειες που είχε η νίκη των Ελλήνων εναντίον των Περσών, για την Ελλάδα αλλά και τον κόσμο γενικότερα. (Μον. 2)

Η παγκόσμια σημασία της ελληνικής κατά των Περσών νίκης είναι ολοφάνερη. [...] Με το νικηφόρο αγώνα τους για την Ελευθερία γεννιέται η Ευρώπη σαν ιδέα [...]. Τα αγαθά, για τα οποία έδωσε τότε τη ζωή του ο Ελληνισμός είναι ακόμη και σήμερα υπέρτατες (υψηλότερες) αξίες για την κοινωνία της ευρωπαϊκής ανθρωπότητας. Το γεγονός ότι ο ελληνικός πολιτισμός κατόρθωσε να βρει το δρόμο του προς τα ύψιστα εκείνα επιτεύγματα, τα οποία η Ευρώπη παρέλαβε και θαυμάζει σαν κλασικά πρότυπα στις τέχνες, τη δραματολογία, τη φιλοσοφία [...], οφείλεται στους (Ελληνες)[...]. Οι Έλληνες δεν υπερασπίστηκαν μόνο την πολιτική ελευθερία, αλλά και την πνευματική αυτονομία του ανθρώπου, και αν εμείς σήμερα μπορούμε να λεγόμαστε άνθρωποι ελεύθεροι, άνθρωποι που έχουμε το δικαίωμα να σκεφτόμαστε, το χρωστάμε σ' εκείνους, που δημιούργησαν τις προϋποθέσεις.

Χ. Μπένγκτσον, Ιστορία της αρχαίας Ελλάδας, μετ. Α. Γαβρίλη, Αθήνα 1991, σ. 168

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Από τις τρεις (3) ερωτήσεις να απαντήσεις **ΜΟΝΟ στις δύο (2)**.

Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δύο (2) μονάδες.

Προσοχή: να απαντήσεις σε όλα τα μέρη, **α και β**, των ερωτήσεων που θα επιλέξεις.

1. Τη Νεολιθική εποχή η κοινωνία της Κύπρου χαρακτηρίζεται από βαθιά θρησκευτικότητα και κυρίαρχο στοιχείο αποτελεί η λατρεία των νεκρών.

α) Οι κάτοικοι της Κύπρου που θάβουν τους νεκρούς τους και σε ποια στάση; (Μον.1)

β) Γράψε δύο ταφικά έθιμα αυτής της εποχής και εξήγησε τι φανερώνει το καθένα. (Μον.1)

2. Με βάση την πιο κάτω πηγή και τις ιστορικές σου γνώσεις να εξηγήσεις **τρεις (3) θετικές και μία (1) αρνητική** συνέπεια που είχε η παραγωγή και εκμετάλλευση του χαλκού για την Κύπρο και τους κατοίκους της.

(Μον. 2)

« Η εκμετάλλευση, η κατεργασία και η εμπορία του χαλκού έφεραν πραγματική επανάσταση στην οικονομική και κοινωνική ζωή του τόπου.[...] Αρχίζει η δημιουργία μεγάλων παραλιακών αστικών κέντρων (πόλεων) για διευκόλυνση της επεξεργασίας και εξαγωγής του χαλκού και αναπτύσσονται οι συγκοινωνίες μεταξύ των αστικών κέντρων και της ενδοχώρας (εσωτερικό), όπως και η θαλάσσια συγκοινωνία μεταξύ Κύπρου και γειτονικών χωρών για διεξαγωγή του εμπορίου του χαλκού. Κατά την εποχή αυτή εισάγεται στην Κύπρο ο τροχός και κατασκευάζονται άμαξες για διευκόλυνση της μεταφοράς του χαλκού από τα κέντρα παραγωγής και τα μεταλλεία, στα κέντρα επεξεργασίας και εμπορίας.»

Μεγάλη Κυπριακή Εγκυκλοπαίδεια, τόμος 13 , σελ. 349

3. Με βάση τις πιο κάτω πηγές και τις ιστορικές σου γνώσεις να γράψεις το έργο που πέτυχε ο Ευαγόρας Α΄ για την πόλη του στον τομέα της **άμυνας - ασφάλειας** και στην **ενδυνάμωση και προβολή του ελληνικού πολιτισμού**.

(Μον. 2)

« Ο Ευαγόρας έκοψε χρυσά νομίσματα, στα οποία χρησιμοποίησε για πρώτη φορά το ελληνικό αλφάβητο, προσαρμόζοντας το νομισματικό σύστημα με το ελληνικό. Ανέπτυξε τις βιοτεχνίες, εκμεταλλεύτηκε τα δάση, δραστηριοποίησε το εμπόριο. Έτσι μπόρεσε να αποκτήσει ισχυρό στρατό και στόλο. Στόχος του ήταν η δημιουργία αισθήματος εμπιστοσύνης και ασφάλειας, ώστε οι κάτοικοι της Σαλαμίνας να επιδοθούν στα έργα ειρήνης. Κατασκεύασε πολεμικό στόλο, επιδιόρθωσε το λιμάνι και την οχύρωση της Σαλαμίνας. Κατάφερε να εκριζώσει το φιλοπερσικό αίσθημα και να εδραιώσει το φιλελληνικό πνεύμα στη Σαλαμίνα και στην Κύπρο. Η Σαλαμίνα ξανάγινε κέντρο των ελληνικών γραμμάτων και τεχνών.»

Παγκόσμιο Βιογραφικό Λεξικό, τόμ. 3^{ος}, σελ. 374, Εκδοτική Αθηνών

Οι Διδάσκοντες:

Λουκάς Ιωάννου
Θεοδώρα Αργυρού
Παρασκευούλα Νικολάου
Ευαγγελία Κωνσταντίνου
Παναγιώτα Νικολάου

Ο Διευθυντής

Νίκος Καραγιώργης